

SOUND & VISION ■

'Rocketman'. Elton John no es mereixia una pel·liculeta per a adolescents

TECNOLOGIA ■

Pegasus, el programa espia que ha intervingut els telèfons de polítics catalans

PONTS ■

La llegenda que acompanya el pont de Queralt, el més antic i majestuós de Vic

EL

MAGAZÍN

Divendres, 17 de juliol de 2020

LA CAMARGA FRANCESA

Paradís d'aigua, fauna i gastronomia

VIATGES

Arnau Sañé / Matoke Travel

A vegades no fa falta marxar gaire lluny de casa per trobar indrets plens de natura i tranquil·litat. És el cas de la Camarga francesa, un destí molt acollidor a poques hores en cotxe de Catalunya. La Camarga és un gran aiguamoll, format per la desembocadura del riu Roine, que crea un delta amb una superfície una mica més gran que la meitat de la comarca d'Osona. És un terreny molt fèrtil, on trobarem estanys, conreus d'arròs, boscos de ribera, arbres fruiters i fins i tot vinyes. Entremig, petits poblets plens d'encant i tranquil·litat, que et faran desconnectar de l'estrès del dia a dia atrafegat de la majoria de nosaltres.

LA CAMARGA FRANCESA

La barreja d'aigües, a més d'afavorir els conreus, també és un bon reclam per a la fauna, sobretot per als ocells. De fet, a la Camarga hi trobem la colònia de flamencs més gran d'Europa. La població és variable, però de flamencs sempre n'hi ha. Quan el temps no acompanya es desplacen a altres zones, com el delta de l'Ebre i fins i tot zones humides del Marroc, però la Camarga és una parada i punt de cria molt important. Així doncs, si el que vols és observar-los de prop i gaudir de l'espectacle que ofereixen, no hi ha lloc millor. A banda dels flamencs, a la Camarga hi viuen prop de 500 espècies d'ocells, la major part més fugisseres i de mal trobar que els nostres amics rosats.

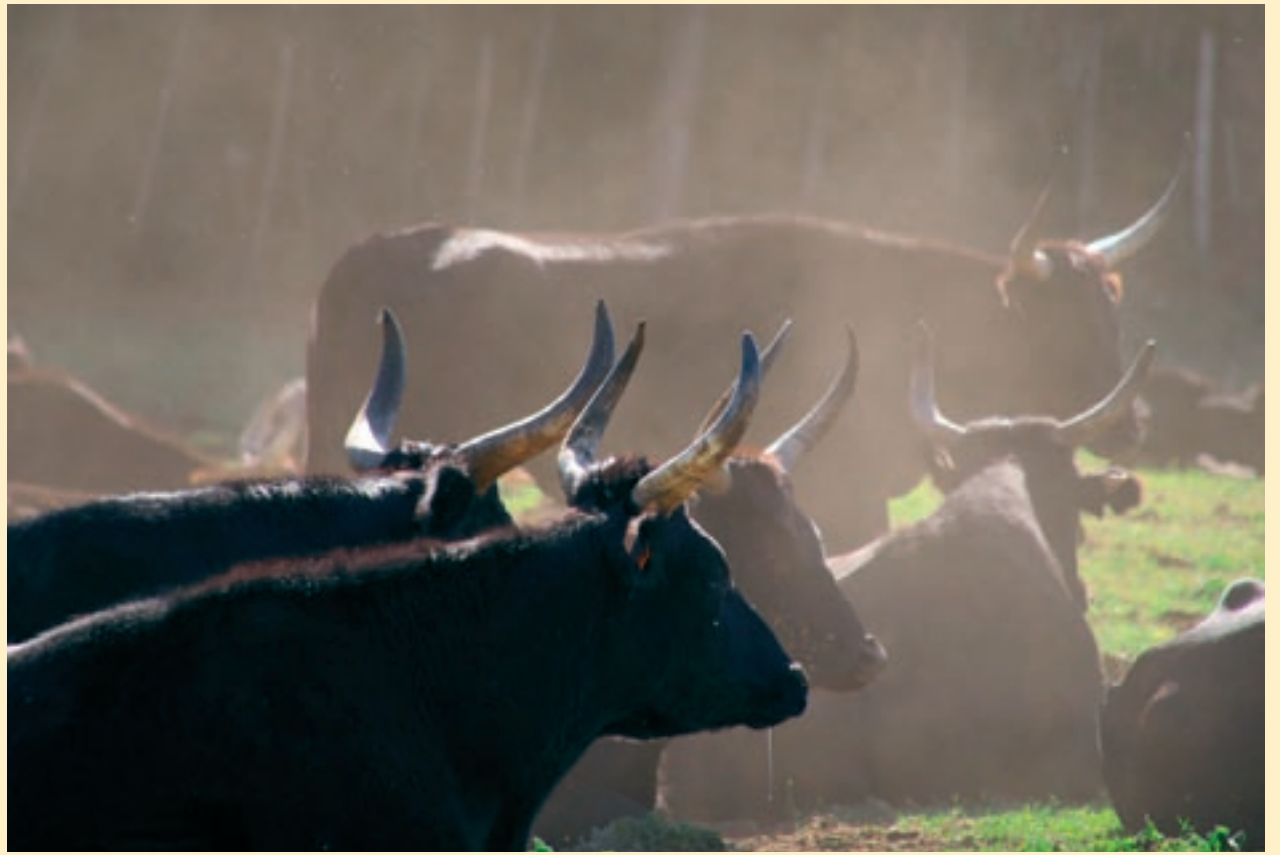
No tot s'acaba aquí, ja que al parc natural també hi viuen alguns animals de quatre potes força peculiars. En primer lloc, destaquen els cavalls de la Camarga, de raça petita i de color blanc, amb crineres llargues i vivint en total llibertat. Es tracta d'una raça autòctona d'aquest territori, adaptada a pasturar en terreny remullat, que ja s'ha convertit en tot un emblema de la regió. Si voleu conivire de prop amb aquests animals, hi ha molts negocis dins el parc que ofereixen *promenades a cheval*, és a

dir, passejades a cavall, per gaudir dels paisatges i de l'agradable brisa que bufa gairebé tot l'any. Els cavalls de la Camarga neixen de color marró, però quan són adults tots són ben blancs, així que si de lluny veus un animal gros de color negre el més probable és que es tracti d'un toro. Els toros també són molt comuns a la Camarga, i fins i tot la seva carn té denominació d'origen pròpia. La majoria de toros es crien per menjar, tot i que n'hi ha una petita colla que acaben sent víctimes de la tauromàquia. No són tan amables com els cavalls, però no deixen de ser uns animals majestuosos i que donen al paisatge un toc d'exotisme, per la combinació estranya que formen amb els flamencs i les eugues.

Cavalls i toros formen part de la cultura camarguesa, fins al punt que hi ha festivitats relacionades amb ells, i algunes fins i tot amb tots dos alhora. Un dels festivals eqüestres més importants és l'abrivat, que se celebra cada 11 de novembre a les platges de les Santes Maries de la Mar. Prop de mil cavalls i uns 200 *gardiens* (és el nom que reben els genets) es reuneixen al llarg d'uns set quilòmetres de platja amb un objectiu clar: aconseguir tancar els toros a la cleda. Vindria a ser com una competició de gossos d'atura, amb cavalls en comptes de gossos i toros en lloc de xais, i una mica més a l'engròs, això sí. L'abrivat és un festival relativament comú a la Provença, però en aquest cas és encara més especial, ja que la sorra de la platja i les onades del mar afegeixen emoció i augmenten encara més l'aire festiu de la celebració.

natural i es parla també de la manera de viure dels seus habitants.

Arles, fundada pels grecs al segle VI abans de Crist, és una de les ciutats més animades de la regió. El nucli antic està ple de carrerons entortolligats, que et permeten descobrir la part més autèntica de la ciutat. A més, s'hi organitza un dels mercats d'aliments més pintorescs de la zona. A cada revolt hi podreu trobar rastres de la influència grega, i també romana, ja que la ciutat va ser conquerida pel gran imperi. L'amfiteatre i el teatre de les termes de Constantí són els màxims exponents d'aquest llegat cultural. En total, fins a vuit monuments de la ciutat han estat declarats Patrimoni de la Unesco. De ben segur que la ciutat

us aporta una bona dosi d'inspiració, i no sereu els únics, ja que artistes com Gauguin o Picasso hi van passar una temporada. De fet, Vincent van Gogh hi va estar vivint un any sencer, durant el qual va aprofitar les estones lliures per pintar més de tres-cents quadres.

La Camarga, a més de tot això, es troba ben bé al costat de la coneguda Côte d'Azur, o Costa Blava, un dels destins turístics més populars de França. És una bona idea, per tant, aprofitar si teniu força dies de vacances per fer una mica de recorregut per la costa mediterrània francesa, ja que ofereix una gran varietat d'atractius, ens queda a prop de casa i segurament no ens caldrà anar a veure el banc per poder-hi treure el cap.

Per reposar una mica de tant tràfec, no hi ha res com un bon dinar per descobrir una mica més d'aquest territori a través de la seva gastronomia. Podem destacar el *gardianne de taureau*, és a dir, l'estofat de toro, i les *tellinnes* (tallarines), que són petxines petites també típiques de la zona. També tenen molt renom l'arròs, les fruites confitades i l'oli d'oliva, així com la sal, procedent de salines que daten del segle XVIII. De cara a emportar-te algun record, són típics els sabons fets amb oli vegetal, els diferents tipus de teles amb estampats provençals, i unes petites figures de terracota anomenades *saintones*.

El rovell de l'ou del delta el trobem a les Santes Maries de la Mar, el poble més gran i capital de la regió. Tot i ser capital, és una ciutat petita, amb casetes blanques i una gran tradició pesquera, com si es tractés d'un Cadaqués a la francesa. No us podeu perdre la visita a l'església de Notre-Dame de la Mar, construïda al segle XII i fortificada durant el XV, que la converteix, des de fora, en una autèntica fortalesa. Tampoc us heu d'estar de donar un volt pel centre turístic de la ciutat, que a l'estiu té un ambient ben animat, entre cafès, botigues i restaurants. També és un bon lloc de sortida per visitar el parc natural. Una ruta força recomanable és seguir en direcció nord fins arribar a la població d'Arles. Durant aquesta ruta, és recomanable parar a treure el cap al parc ornitològic de Pont de Gau, una reserva d'unes 60 hectàrees amb tot de miradors per contemplar una gran varietat d'espècies d'ocells. Des de garses i cigonyes fins als ja populars flamencs. Si us interessa també conèixer la part històrica, podeu fer un cop d'ull al museu de la Camarga, on s'explica la formació i història dels diversos ecosistemes del parc

- Els flamencs són abundants i fàcils d'observar per tot arreu, però si els voleu veure de prop el millor és que visiteu el Parc Ornithologique du Pont de Gau. N'hi trobareu tot l'any en plena llibertat, i aquí són especialment refiats. A la primavera també hi ha un parell de colònies de martinets i bernats pescaires que tenen els nius sobre uns tamarius i es poden veure molt de prop.
- Les passejades amb cavall són molt típiques de la Camarga, i no fa falta ser un gran *jockey* per muntar-hi. La majoria de cavalls es limiten a seguir el del seu davant, de manera que no has de preocupar-te gaire de maniobrar.
- Segons l'època de l'any, els mosquits es poden convertir en

un malson digne de les millors pel·lícules. Cal anar preparat i portar algun remei per evitar aquests molestos insectes xucla-sangs. El més recomanable és un bon repel·lent i màniga llarga, sobretot al captard.

- La Camarga és visitable tot l'any, el paisatge canvia de colors però sempre és interessant. A la primavera ho trobareu tot verd i ufanós, amb els ocells criant i un clima variable, val la pena mirar la previsió del temps. L'estiu és l'època de més gentades i més calor. La tardor és temps de collita i temperatures agradables. Si hi aneu a l'hivern, podreu gaudir de l'espectacle de la parada nupcial dels flamencs.

AGÈNCIA DE VIATGES

Pg. Domènec Sert, 1, TARADELL
93 131 46 65 / 636 85 38 80
info@matoketravel.com

OPINIÓ

Carles Duarte

Dones valentes

Al nostre país hi ha una sòlida i brillant tradició de dones periodistes, amb precursors tan extraordinàries com Carme Karr, Maria Rosa Arquimbau o Irene Polo. Avui n'hi ha que dirigeixen diaris, programes de ràdio d'una gran audiència o que exerceixen de corresponents en llocs estratègics, com és el cas de Txell Feixas a Beirut. La mirada que projecta Txell Feixas sobre la complexa realitat que l'envolta és lúcida, fonamentada, incisiva i d'un gruix humà que la distingeix. El Líban, el territori dels antics fenicis que van dur a Europa l'escriptura i els coneixements de les civilitzacions desenvolupades antigament entre el Tigris i el Nil, constitueix un observatori privilegiat per seguir de prop i interpretar els esdeveniments que es produeixen a l'Orient Mitjà i que tenen un impacte enorme sobre tot el planeta.

Des de Beirut ens han enviat cròniques memorables Josep Carner, Tomàs Alcoverro o Maruja Torres. Ara Txell Feixas ens ofereix *Dones valentes*, un llibre que des de l'inici ens interessa i que ens commou. L'introdueix un pròleg vibrant i intel·ligent de Gemma Ruiz Palà, que ens capbussa de ple en el fil conductor de les històries de coratge

que ens acosta Txell Feixas en unes pàgines escrites en un estil àgil i que mantenen la tensió dels lectors per la duresa i la llum de les vides que hi anem coneixent en capítols breus i successius. Les dones hi són protagonistes per la dignitat i la determinació amb què afronten el seu destí advers per construir-hi horitzons propis i emancipadors en soci-

Les dones hi són protagonistes per la dignitat i la determinació amb què afronten el seu destí advers

etats on la dona té greument limitats els seus drets.

Podríem tenir la temptació de valorar els fets esfereïdors que Txell Feixas ens explica des d'una distància indiferent o, encara pitjor, des d'una actitud prepotent. És cert que fa molt de temps que no hi ha confrontacions armades al nostre país, però també ho és que les dones no van poder votar a Catalunya

fins a l'any 1933 o que fins fa quaranta anys les dones casades no podien obrir comptes bancaris o tramitar el carnet de conduir o el passaport sense l'autorització del marit. Tinc, a més, ben present, ara que commemorem l'Any Badia i Margarit, que quan amb el Dr. Badia ens plantejàvem l'any 1979 l'establiment d'un llenguatge administratiu per al català, ensopegàvem amb documents en castellà on s'ignorava l'existència de la dona i, posem per cas, es demanava la professió del pare, partint de la premissa que la mare no tenia ofici. Aporto aquesta reflexió amb la voluntat de contribuir a suscitar un impuls honest i solidari d'empatia vers les protagonistes d'aquest volum, des de la constatació d'una humanitat propera, que forma part de la nostra. *Dones valentes* interpel·la la nostra consciència per les situacions de violència física i moral que s'hi recullen, però també desvetlla la nostra admiració davant de la capacitat de resistència i de reacció, davant de la força, la imaginació i el talent d'aquestes dones que ens reconcilien amb la condició humana, perquè ens demostren que la crueltat i l'odi no tenen la darrera paraula.

Llorenç Capdevila

DE REÜLL

Woody Allen es defensa

"La llengua no té ossos, però en trenca de molt grossos" és una expressió que sempre havia sentit a casa i que evidència com de perilloses poden ser les paraules quan s'utilitzen per atacar algú. Al mateix temps, però, les paraules són també la millor eina per defensar-se. Quan, en la darrera dècada del segle XIX, Jacint Verdaguer va patir, per part de persones poderoses que li havien estat properes, una ferotge campanya de desprestigi que el volia fer passar per boig i mantenir-lo aïllat al santuari de la Gleba, va publicar una sèrie d'articles a la premsa barcelonina que després van ser recollits al llibre *En defensa pròpia*, on donava la seva versió dels fets, denunciava la persecució i n'analitzava les causes i les conseqüències.

El títol del recull verdaguerià hauria encaixat també en l'autobiografia que acaba de publicar Woody Allen (*Apropos of nothing*, que aviat hauria de veure la llum en català i que, en castellà, ha aparegut amb el títol *A propósito de nada*). Tot i que fa un repàs (sovint amb

una simple pinzellada) de bona part de la seva filmografia, i presenta un recorregut detallat dels seus inicis en el món de la comèdia, la part central i més extensa del llibre la dedica a explicar la seva relació amb Soon-Yi, la seva dona, a dibuixar la personalitat recargolada de Mia Farrow, de qui va ser parella durant tretze anys, i a defensar-se d'una

La part central i més extensa del llibre la dedica a explicar la seva relació amb Soon-Yi

rocambolosa acusació de pedofília. Una acusació que (en el marc del moviment #MeToo) li ha valgut un veritable linxament mediàtic i el menyspreu, els darrers anys, d'una part important del món cinematogràfic als EUA (productores que es neguen a distribuir les seves pel·lícules, actors i actrius que han

lamentat haver treballat amb ell...), però que, com ell mateix s'esforça a recordar, no han estat mai provades i sí, en canvi, desmentides.

Si bé l'objectiu del llibre és aquesta part, he de confessar que l'he llegit perquè m'interessen les pel·lícules d'Allen i, per tant, el que més m'ha fet xalar són les primeres 200 pàgines, on, amb la ironia esmolada que li coneixem de les seves comèdies (hi ha fragments on es fa inevitable sentir la veu de Joan Pera com si fos el narrador), descriu els orígens familiars i els inicis en el món de l'espectacle, com a escriptor d'acudits, monologuista i, més endavant, autor de teatre, fins que ("després de molt d'esforç, una mica de talent, molta sort i l'ajuda d'algunes persones") va començar a fer cinema i es va convertir en un artista íntegre, que no ha deixat mai que ningú interfereixi en el seu procés creatiu, i que es defineix ell mateix com a inquiet, temorós, sempre amb els nervis de punta, perdent la compostura, misantrop, claustrofòbic, aïllat, amargat i carregat d'un pessimisme implacable.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La insuficiència del treball

La feina s'ha convertit en un bé escàs en el primer món i encara més escàs si la falta de qualificació només permet buscar-la en àmbits poc especialitzats i sense vinculació amb el coneixement, si no és que ens resignem a treballar en el sector informal de l'economia i amb molt baixos salaris. L'antiga feina protegida, segura i per a tota la vida ja fa temps que és una utopia, tant en els pocs llocs de treball industrials, en els serveis, com en aquells més vinculats al coneixement. S'ha imposat la cultura que cadascú és la seva pròpia empresa i cap empresa ni corporació és ni serà un habitatge on sentir-se segur i protegit. Predomina el concepte d'*empleabilitat*, és a dir, el conjunt d'habilitats, experiències, coneixements i connexions a la xarxa de *networking* que haguem estat capaços d'adquirir, a més del grau d'humiliació i maltractament que estiguem disposats a acceptar. Probablement la feina mai més serà el que va ser, i el que és segur que en les condicions horàries actuals no n'hi haurà per a tothom. La mecanització i la tecnologia disponibles aniran reduint sens dubte el paper de la mà d'obra en molts àmbits. Repartir la feina disponible ha estat una aspiració des de fa dècades, que no ha superat el terreny de la mera teoria. Treballar la meitat d'hores, però tothom, permetria obtenir globalment tot allò que és indispensable per a una vida digna. El problema, i precisament per això no és més que una quimera, si el que es vol és que el salari mitjà tingui un bon nivell de capacitat adquisitiva, això topa amb un augment notable dels costos de producció, quan justament les empreses busquen salaris més barats i mà d'obra flexible als països emergents per pagar-los remuneracions de misèria. Quin sistema de gover-

nança pot canviar les regles i tornar la producció als països de partida i amb millors condicions laborals i salarials que les actuals?

El problema de fons va molt més enllà de la feina. Té a veure amb la lògica i el sentit del sistema productiu en què estem immersos, com també amb el sentit d'un determinat model de consum que tendeix a l'excés i al malbaratament de recursos. Als anys trenta, Keynes es plantejava els límits morals de la creació de riquesa. Quan s'assoleixen nivells acceptables de benestar, el creixement econòmic continuat deixa de tenir gaire sentit. "Quant és

El sistema econòmic es caracteritza per no tenir direcció, per no tenir patró al davant que pensi en termes de benestar col·lectiu

suficient?", es preguntava l'economista anglès tot preveient que amb cinquanta anys la lògica del creixement continuat i de l'atresorament deixarien de tenir cap justificació. Ell s'ho mirava des d'una concepció moral de l'economia, en la qual no acceptava que enriquir-se fos la finalitat de la vida, sinó tan sols un mitjà per assolir el benestar. La vida té dimensions força més interessants, deia. Probablement no s'adonava de la irracionalitat que es pot desprendre d'un desmesurat esperit de lucre i de l'avarícia que l'acompanya. El sistema econòmic justament es caracteritza per no tenir direcció, per no tenir un patró

al davant que pensi en termes de benestar col·lectiu. Des del 1930, al món occidental, la capacitat productiva s'ha multiplicat per cinc, mentre que la jornada laboral mitjana només s'ha reduït un 20%. Als països que havien avançat en la reducció del nombre d'hores de feina, la crisi econòmica del 2008 els va fer tornar allà on eren per tal de disminuir els costos de producció i frenar la tendència deslocalitzadora, mentre les edats de jubilació tendeixen a posposar-se en nom de la sostenibilitat del sistema de pensions. Té una certa lògica que com envellim més i millor tardem més a sortir del món laboral, però això es fa a costa d'impedir o dificultar les noves incorporacions de la població jove.

Als països pobres i als emergents el repte de la feina en els propers anys és passar de l'economia informal a un cert grau de formalització, alhora que millorar les seves condicions i salaris. Bàsicament, que la feina esdevingui digna. La dinàmica de l'economia actual, però, no fa pensar que justament es vagi en aquesta línia. Al món occidental, clarament, la tendència és inversa: de la formalitat a la precarietat. Ulrich Beck definia la situació actual i futura com la d'un capitalisme sense feina, on hauríem passat de la rotació de conreus agrícoles d'antany a la rotació d'ocupacions. Un món de ciutadans que alternen l'ingrés amb el subsidi i la feina amb l'ocupació. El retorn a la fragilitat i a la inseguretat del món preindustrial. Caldria recordar que la noció de societat així com els sistemes democràtics s'han fonamentat en una cultura articulada entorn de la feina. Com diu el proverbi, al llençar l'aigua de la banyera hauríem de mirar de no llençar també la criatura que hi ha a dins.

Juan Juncosa

Prudència sí, por no

La situació dels rebrots de la Covid a Espanya i sobretot a la comarca del Segrià i a l'Hospitalet evidentment és preocupant. No ens deixem portar per la por, pensant el que pot arribar a passar. Cal ser prudents i seguir les recomanacions sanitàries pertinents. Ús de mascareta, rentar-se les mans, etc. La situació pot ser o semblar complicada però no podem deixar que la por sigui el conductor de les nostres vides. La por mai és una bona guia. La prudència per con-

tra ens permet continuar fent la nostra vida de manera natural prenent precaucions. Ens converteix en persones més previngudes, més vigilants i més alerta a possibles situacions. La por, per contra, ens pot portar a l'odi, al pessimisme, a l'ansietat.

La situació de la Covid el que demana és sentit comú. Actualment tenim més informació que a l'inici, més recomanacions i som una mica més conscients del que això suposa. La Covid és una

cosa que ningú vol però que ha aparegut en les nostres vides. Trigarà a desaparèixer i el sentit comú és el nostre millor guia.

Quan va acabar l'estat d'alarma, les persones tenien ganes i energia per intentar tornar a recuperar les seves vides i les seves feines. Que el que ocorre ara no ens porti al pessimisme. Per això recomano calma, segueix la teva vida i els teus plans amb tota normalitat i posa més prudència en el que facis.

NOVETATS EDITORIALS

'Homes en la meua situació'
Per Petterson / Club Editor

Molts lectors van conèixer Petterson per la novel·la *Sortir a robar cavalls*, un èxit mundial que Club Editor va portar al català. Ara es publica aquesta novel·la, del cicle dedicat al personatge d'Arvid Jansen, un *alter ego* de l'autor. Un home separat, que ha perdut el nord de les relacions socials i troba la pau al camí del fiord o als carrers solitaris d'Oslo.

'La lladre de fruita'
Peter Handke
Alianza Ed.

La darrera novel·la del Nobel de Literatura de 2019, traduïda al català. Una història, la de l'Alexia, que transcorre en tres dies però que resumeix tot un viatge interior. En el tram final d'una llarga vida literària, l'escriptor austríac dona vida a la joventut en un relat extraordinari que parla de la pobresa, l'abandonament o la banalització de l'amor.

'El poder transformador de la lectura'
Laura Borràs / Ara Llibres

"Em mou un sol desig: mostrar el plaer de llegir." Aquest és l'objectiu de Laura Borràs en un llibre que vol encomanar l'entusiasme literari: d'Èsquil a Joyce passant per Balzac i Kafka. I catalans, és clar: d'Ausiàs March a Màrius Sampere. Com diu l'autora, no necessàriament llegir ens farà millors, però farà que ens coneguem millor a nosaltres mateixos.

'L'ampolla mig plena'
Oriol Amat
Ed. Pòrtic

Un llibre per abandonar el pessimisme. L'economista Oriol Amat analitza diferents crisis que s'han viscut en la història des del segle XVII fins a l'actual del coronavirus. Cada una d'elles amb un context diferent. Però els que se n'han sortit bé, de les crisis, han repetit alguns patrons. I ara és el moment de tenir-los en compte i aplicar-los.

'Les rondalles del Peirot'
Gerard Canals / Ed. Sidillà

El port del Cantó, un dels llocs més feréstecs de Catalunya, ha estat de sempre el pas natural entre la conca del Segre i la de la Noguera Pallaresa. I en aquest lloc s'han gestat llegendes i rondalles amb un punt verídic que ara l'autor adapta literàriament perquè s'assemblin més a un conte, en el sentit literari, que al recull d'un folklorista.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels Països Catalans
www.endrets.cat

Llorenç Soldevila

Església de Montmany

“ Aquell herbei tan espès i tan tossut, que privava de dar un pas entre l'església i la rectoria, ja jeia a feixos estimbats al fons de les torrenteres, deixant lliure el trànsit dels caminals. Aquells carreus caiguts de les parets, que a tot arreu entrebancaven i feien nosa, ja tornaven a hissar-se a dalt dels murs, sostenint l'empenta de les voltes. Aquella pobra església, que se n'anava a trossos per moments, amb les lloses enfonsades, les parets plenes d'esberles i la coberta tot un esvoranc, s'alçava altre cop amassissada i ferma, resolta a esperar a peu dret l'investida dels sigles que vinguessin. Fins la rectoria, la rectoria, tan corcada, tornava a aixecar el cap tota alegroia; perquè, aixís que les obres de l'església varen estar llestes del tot, se va apariar un xic la casa de la manera que es va poguer. Com l'edifici era prou gran per a la poca gent que l'habitava, va acabar d'enderrocar-se el cantó més enrunat, i amb les desferres sobreres se va adobar la bandada del porxo, que encara s'aguantava poc o molt. I ¡quin goig de mirar va fer allavors la rectorieta nova, tan reblanca de parets, tan vermella de teulada, tan verda de porticons! ¡aquell jardí que el rector havia fet plantar prop del caminal de l'hort, ben sembrat de violes dobles i de rosers de tot l'any. ”

Raimon Casellas

AUTOR
Raimon Casellas
(1855-1910)
OBRA
'Els sots feréstecs'
Ed. 62 (2001)
INDRET
Església de Montmany
MUNICIPI
Figaró-Montmany
COMARCA
Vallès Oriental

Fins l'any 1981, el municipi de Figaró era conegut com a Montmany de Puiggraciós. Precisament en la zona definida com a Montmany, presidida pels cingles de Bertí, Raimon Casellas va situar-hi l'acció de la seva coneguda novel·la *Els sots feréstecs*. Especialment a l'església de Sant Pau de Montmany, avui en estat ruïnós. És un edifici gòtic-tardà construït pels volts de 1600, on arriba mossèn Llätzer amb l'ànsia de canviar el comportament d'aquells pagesos poc sociables i entotsolats en els sots. Al seu entorn o en l'era de la rectoria, encara avui habitada, podem llegir diferents fragments de la novel·la que hi estan ambientats.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

129

LÈXIC

Ep, no siguis tan ganso!

La lentitud se sol associar a la vellesa, al decaïment, a la decrepitud, a la fi dels nostres dies; però també al deteniment, a l'observació acurada, a la contemplació, a **menjar sense presses** (no pas **slow food*), al ioga i a un estil de vida més sa del que portem en general. No se sol veure com a virtut, com ja veureu en els sinònims de **lent(a)** que us mostrarem.

Una persona lenta pot ser també **calmada** (o **calmosa**), **flegmàtica** i **pausada**. No necessàriament, és veritat, però en segons quins contextos semàntics poden funcionar com a sinònims. Tenim igualment **parsimoniós**, però aquest adjectiu té un valor negatiu, es diu d'aquell que és massa lent. I pot

tenir un significat més positiu, que és el de 'moderat en les despeses'.

De vegades, la lentitud es relaciona amb la desgana, la indolència i la mandra. Per això diem d'una persona que amb excuses ajorna l'execució d'una cosa i que triga massa a fer-la que és **cançonera** (o **gansonera**), **gansa**, **ronsejaire**, **morosa**, **remisa** o **ronsa**, però no pas **remolona*.

Com en el cas de **ràpid**, **lent** també pot fer d'adverbi i significar 'lentament': "El Jaume corre molt més **lent** que tu". I acabem aquest escrit amb una dita que diu: "A poc a poc, s'encén el foc", és a dir, convé fer les coses amb calma i sense precipitació.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

What's the message?

Answer the questions to reveal the message in the boxes below. Write the first letter of the answer in the corresponding box. Number one is an example

CATALÀ

Descobriu el missatge

Contesta les preguntes per descobrir el missatge amagat a les caixetes de més avall. Escribeu la primera lletra de la resposta a la caixa corresponent.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
H															

- What is the auxiliary verb used in the present perfect tense? **HAVE**
- This room is found at the top of the house under the roof.
- Carrots, potatoes and lettuce are types of...
- A series is split up into these.
- The article meaning one.
- After the verbs of like and dislike you must use this.
- The place where you catch a train.
- To live through something is to... it.
- A synonym of nearly.
- In cities in the rush hour there are often these formed by the vehicles.
- When you visit the main places of interest in a city, you go...
- What do these words have in common: information / water / money / bread
- There are twelve of these in a year.
- A surface which reflects a clear image.
- An object which is becoming obsolete: you put a letter inside it.
- This grain is the main ingredient in paella.

Les solucions de l'activitat anterior:

- 1. e
- 2. h
- 3. i
- 4. k
- 5. j
- 6. a
- 7. f
- 8. c
- 9. d
- 10. l
- 11. g
- 12. b

4t CONCURS NARRATIVA CURTA

L'ILLA DE SAL

Miquel Àngel Luri Carrascoso Madrid

Il·lustracions: Maria Peix

L'Ali no entenia el meu interès a anar tan al nord del país, on només hi havia algunes granges i, en aquesta època de l'any, els ramats de camells dels nòmades apàtrides, pasturant als uadis de la frontera. Respectava, però, la meva curiositat de foraster per recórrer la zona, i volia portar-m'hi en el seu tot terreny. A mig matí vam sortir en direcció nord, cap a Al-Abdaly.

L'autopista travessava la ciutat per la costa del golf Pèrsic i era, des de sempre, la sortida natural de Kuwait cap a Bàssora, a l'Iraq. A una hora de ruta, l'autopista es feia menys transitada, es perdia de vista el mar, i la sorra de les ventades del desert s'acumulava perillosament als marges laterals dels carrils d'asfalt. L'Ali evitava les trampes de sorra circulant pel carril central. No baixava dels cent setanta quilòmetres per hora, frenant bruscament només quan alguna cinta de sorra es marcava de banda a banda de la carretera amb risc de fer-nos saltar pels aires.

Pocs quilòmetres després d'haver passat el darrer destacament militar, herència i memòria de la invasió iraquiana del 1991, vam sortir de la via d'asfalt i vam tirar cap a l'est. Eren les deu i el sol ja estava colpejant amb força. L'Ali s'orientava bé, coneixia les pistes de terra i les dunes de quan acampava al desert, passant les nits enmig del no-res amb els tot terrenys dels amics i cosins i desplegant les tendes als vespres de cap de setmana, bevent vodka de contraban i *qhawa*. Ara, em deia, tota la zona de la frontera fins a l'illa de Boubyan era un abocador, on s'acumulaven restes de material bèl·lic, explosius, deixalles de les granges i ferralla dels oleoductes i centres de processament de cru i gas. També les palmeres i els fruiters de les granges del nord, regats de mala manera amb aigua salabrosa i subvencionades pel govern, marcaven allí el paisatge del desert, establint per decret una petjada verda que feia visible una frontera que, en realitat, estava més ben definida pels jaciments de gas i petroli que per l'agricultura o la història.

Mentre seguïem, ara cap al nord-est, es veien aquí i allà, a pocs metres de la pista, munts de vehicles esventrats i cremats, plàstics, ferralla deformada i municions. Una mica més tard, l'Ali em proposà pujar a unes dunes, visibles des de la pista, ben a prop de la frontera. Va aturar el tot terreny a peu d'una de les més grans i va beure un glop d'aigua de la nevera portàtil. Feia molt vent i ens vam haver de posar la kufiyya, embolicant el cap, el coll i la cara. Les ulleres de sol ens protegien bé els ulls de la sorra i de l'aire calent. Vam deixar el cotxe en marxa amb l'aire condicionat a mig gas, llest per acollir-nos a la tornada. Per la duna amunt, pujant per la banda de sotavent uns trenta o quaranta metres, la sorra era fina i calenta, i les cames s'ensorraven fins als genolls. El vent era força més agressiu a dalt de tot, però no anava carregat de sorra, ja que aquesta queia ràpidament pel pendent de sotavent, fent avançar la duna i deixant l'aire net i respirable. L'Ali em senyalava amb el braç la frontera, vagament marcada per una línia que devia de ser la pista perimetral de vigilància, paral·lela al mur de seguretat, gairebé imperceptible. El país era tan pla que els quaranta metres de la duna serien suficients per veure desenes de quilòmetres a la rodona, si no fos per la pols del desert. Cap a l'oest, es veien les columnes de fum dels pous de petroli en parada

de manteniment i cap a l'est, a l'horitzó, l'illa de Boubyan.

Amb dificultat, parant el vent amb les mans i la kufiyya, ens vam encendre un cigarret. No s'estava malament allí dalt. L'Ali em mirava de tant en tant, inquisitiu. Era fill de mariner i marxant, com gairebé totes les famílies benestants que governaven el país, i com ells, preferia el mar a la sorra del desert. Però a principis dels anys cinquanta el país donà l'esquena al mar, i d'un dia per l'altre el petroli el va arrossegar a ell i els seus cosins cap a una universitat dels Estats Units. Al tornar, amb els cabells llargs, texans i fumant tabac americà, va anar a parar al nou i totpoderós Ministeri del Petroli. Al cap d'una hora, la llum del sol ja picava fort i vam haver de marxar, baixant de la duna per la banda de sobrevent, molt més estable i on la sorra era més gruixuda i ferma. La duna era extensa i en forma de mitja lluna, i vam caminar uns minuts, rodejant-la, per retrobar el tot terreny que ens esperava a l'altra banda.

Vam seguir ruta de nou, cap al sud, agafant ara un desviament en direcció a la costa est, la carretera 801, paral·lela a l'illa Boubyan. M'explicava, mentre fumava i conduïa amb una sola mà, que l'any 2003, l'Any de la Revenja, els seus veïns s'acostaven de nit al marge oest de l'illa a veure les explosions a l'horitzó sobre l'Iraq, celebrant morbosament els bombardejos aliats sobre l'exèrcit iraquí de Bàssora, a l'inici de la Segona Guerra del Golf.

L'illa es veia a l'altra banda d'un braç de mar sense onades, d'aigua somera i reescalfada, el canal que la separava del continent. L'illa era plana, una plataforma que amb prou feines sobresortia sobre el mar, que canviava de forma i mida amb les mareas i la influència dels estuaris propers.

Eren quarts de dotze del migdia i el sol ens queia a plom sobre les esquenes. El paisatge al nostre voltant era pla i la força del sol a aquella hora, sense matisos, el feia sufocant i inhòspit. La platja que

s'estenia davant nostre era una zona pudenta, on les mareas hi portaven llot de l'estuari de Shatt-al-Arab i sal de les mareas del golf Pèrsic. Era una terra de ningú, on els mosquits i el paludisme l'havien protegit des de sempre de la petjada humana, i que ara era molesta i cobejada alhora, un punt calent dels mapes de tres països i un territori d'encaix de dues guerres brutals en menys de trenta anys. També havia estat ocupada breument pels turcs durant la Primera Guerra Mundial, però quedava clar que cap dels conflictes del segle XX l'havien malmès el més mínim. No hi havia gas, ni petroli, ni aigua dolça. Tampoc en el seu dia

havia estat lloc d'interès dels pescadors de perles del golf: el fons del mar al seu voltant era fosc i tèrbol, gens propici per a les ostres de qualitat. Ni tan sols hi havia terra pròpiament dita, més aviat llot i sal, de fet. Només era una illa que es movia i s'estirava amb els anys al ritme del mar i el vent, indiferent a les fronteres i als esdeveniments, inestable i capriciosa. No obstant, tenia un aspecte inquietant, que li donava un protagonisme impropï de la seva indolència salvatge de mareas, vent i sal, un protagonisme aliè a la seva història natural: la seva ubicació, que la convertia en el límit natural de l'única sortida al mar de l'Iraq i feia que, periòdicament, fos reclamada en negociacions i mencionada en tractats estratègics. No era infreqüent que, com a conseqüència d'alguna temporada de vents del sud inusualment intensos i humits, l'illa decidís expandir-se en favor o en contra dels interessos d'alguna de les parts interessades, obrint o tancant un braç d'aigua navegable i convertint-se de cop i volta en quelcom digne de disputa en algun despatx diplomàtic. En aquestes ocasions, doncs, batallons pacífics d'enginyers i buròcrates la visitaven per determinar si la seva forma i dimensions havien variat, i decidir si les reclamacions d'alguna de les parts tenien

prou fonament per a un tribunal d'arbitratge internacional.

L'Ali hi solia anar a tafanejar abans de la guerra Iran-Iraq dels anys 80, m'explicava. Per ser exactes, no hi havia tornat des de 1964, l'any que a casa seva es van vendre la barca de pesca quan van començar a arribar els salaris exorbitants del Ministeri del Petroli. Després, aquella zona es va convertir en una franja de terra incerta on el seu nom era sinònim de tensió política, i de la qual els diaris publicaven de tant en tant notícies morboses i confuses sobre infiltracions militars encobertes, escaramusses entre suposats contrabandistes iraquians i guardacostes, o quan alguna barca passavolant i sense bandera era metrallada mentre fugia cap al nord.

El sol ja baixava i era hora de marxar. No era un lloc per estar-hi quan es feia fosc, però valia la pena esperar encara. La llum s'havia tornat més benèvola al començament del capvespre, plena de matisos i ombres arran de terra que ara havien donat volum a un paisatge abans bidimensional. Mentrestant, per fer el viatge de tornada més lleuger, l'Ali va preparar dos gintònics amb el gel que quedava a la nevera del tot terreny. Feia encara massa calor per estar a ple sol, així que vam posar l'aire condicionat al màxim i vam seure al maleter, a l'ombra de la porta oberta del darrere, procurant-nos una barreja d'aire fresc i vent calent i humit que calmava la pell cremada de la cara, mirant en silenci els nous colors de l'illa i del mar.

Des d'allí es veia també el pont de la badia, el projecte del segle que connectava Kuwait amb aquesta banda on ens trobàvem, vint-i-cinc quilòmetres d'acer i formigó sobre el mar. El seu final marcava el paisatge molt a prop d'on érem, amb un cap de pont que es clavava bruscament com una fletxa enmig del no-res després de travessar de banda a banda la badia, des de la ciutat.

Aquell cap de pont, encara inútil, havia estat dissenyat per ser el futur punt d'arrencada d'una nova ciutat del desert, un projecte de ciutat bessona de l'actual Kuwait malmesa i caòtica, que seria la seva germana cosmopolita, un mirall brillant a l'altra banda del mar. Una idea que, per als escèptics, arribava tard a la festa del petroli del segle XX que l'havia de fer possible i li havia de donar sentit: el pont, deien, seria el punt final malastruc i frustrant d'una època que perdia força any rere any, els anys de l'economia del petroli que, en una o dues dècades, ja serien aigua passada. L'illa de Boubyan, després de tot, seguiria allà, mirant al golf Pèrsic d'esquena a tots i veient com, potser una vegada més, la història, l'enginyeria i la guerra es quedarien, esgotades, embarrancades a peu de platja, sense arribar a tocar-la.

Mosaiades de stones

Col·labora:

 INSTITUCIÓ PUIG - PORRET
FUNDACIÓ PRIVADA CATALANA

SOUND AND VISION

Ramon Solé / ramonsolemusic.com

'Rocketman'

Rocketman es va estrenar el 2019, només mig any després de *Bohemian Rhapsody*. Casualitat? Potser sí, però el *timing* de l'estrena de la pel·lícula basada en la vida d'Elton John fa tuf d'operació de màrqueting per aprofitar l'enorme èxit comercial de la història de Freddie Mercury. Els paral·lelismes entre les dues pel·lícules són evidents, com ho van ser les vides dels protagonistes a la vida real: estrelles del pop angleses dels anys 70, homosexuals, amb problemes d'acceptació que deriven en mals hàbits i que, a més, eren molt amics. És evident que la idea era seduir el mateix públic de *Bohemian Rhapsody* però no se'n van sortir, diguem-ne: mal m'està dir-ho com a fan d'Elton John, però *Rocketman* és una decepció majúscula.

La pel·lícula té algunes coses bones, però: la interpretació de Taron Egerton com a Elton John està prou bé; no hi ha tant la preocupació per imitar els gestos i veu de l'artista (tot i que cantant, Déu-n'hido com s'hi assembla) com una intenció de mostrar-ne l'essència personal. Amb tot, el personatge acaba resultant massa distant i costa molt connectar-hi. D'altra banda, també resulta interessant veure la complicada situació familiar del cantant quan era petit i que va acabar convertint-lo en l'estrella fulgurant que va ser, i també en una persona complicada i poliaddicta. La música, naturalment, també se salva: l'obra d'aquest home sobreviuria qualsevol catàstrofe, especialment si sonen *Your Song*, *Don't*

Let the Sun Go Down on Me, *The Bitch Is Back*, *Saturday Night's Alright for Fighting*, *Candle in the Wind*, o *Goodbye Yellow Brick Road*. I en darrer terme, és curiós conèixer l'origen de la relació de l'artista amb persones clau a la seva vida com el seu lletrista de sempre, Bernie Taupin, o el seu mànager i amant, John Reid.

Tot això està molt bé. O ho estaria si no fos que està explicat d'una manera superficial i en alguns moments, amb un infantilisme, una pretenciositat i un abús dels tòpics que fan posar una mica nerviosos. Igual que en el cas de *Bohemian Rhapsody*, segurament la intenció també era arribar al màxim de públic però aquí s'han passat de frenada. Total, que el que podria haver estat una epopeia –material, n'hi ha de sobres– es queda en una pel·liculeta de diumenge a la tarda.

Si encara teniu ganes de fer-hi un cop d'ull, ni que sigui per la música, ho podeu fer a Movistar+.

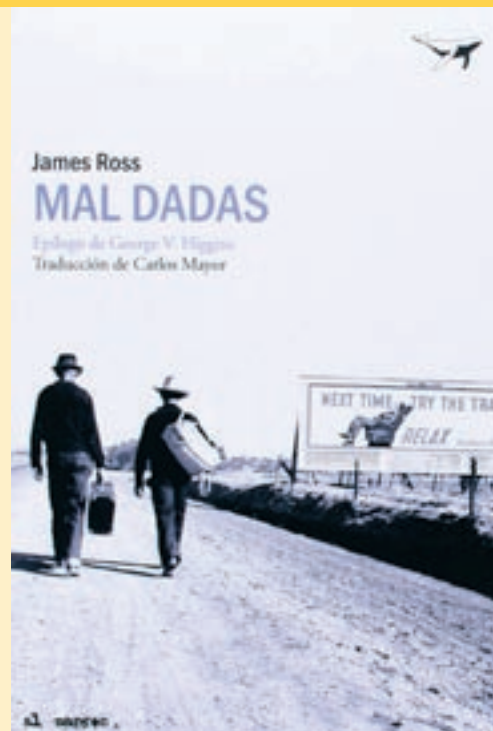
ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Un gran 'one hit wonder' literari

Sis anys més tard que James Mallahan Cain publicà la seva conegudíssima *El carter sempre truca dues vegades*, un altre escriptor nord-americà de la costa est, James Ross, va aconseguir veure impresa la seva única novel·la. *They Don't Dance Much*, traduïda al castellà com a *Mal dadas*, es va convertir en una obra de culte, sinònim de poca repercussió pel que fa a les vendes i popularitat però en canvi de gran impacte entre els relativament pocs lectors, que poden trobar-hi punts de contacte amb l'obra de Cain.

La història que relata Ross a *Mal dadas* està escrita a foc lent, deixant que el lector es vagi impregnant del tarannà del protagonista Jack McDonald, un granger jove que durant la Gran Depressió ha d'acceptar el treball en un establiment de carretera a mig camí de motel, sala de ball i *drugstore*. El propietari del negoci, un excompany d'escola de McDonald, trama una operació criminal que acaba emmerdant-los a tots dos. És en aquest punt, sobrepassada mitja novel·la que fins aleshores gairebé semblava un tractat sociològic, que es reconverteix en el gènere negre més implacable, fins al punt que autors com Chandler o George V. Higgins, que

en signa l'epíleg, es van mostrar impressionats davant del talent narratiu de Ross.

Que entre 1940 i la seva data de publicació per l'editorial barcelonina Sajalín, 73 anys més tard, no hagués trobat qui la traduís al castellà és la constatació que l'olfacte dels editors convencionals té possiblement força punts de fuga. Una mancança que no és patrimoni exclusiu de la indústria catalana o la ibèrica, sinó que la mateixa edició nord-americana en va ser copartícip en no publicar res més que alguns contes o relats breus en diverses revistes. Cap editorial va voler apostar per una segona novel·la fins fa relativament poc inèdita.

James Ross va morir a 79 anys a Carolina del Nord, on havia nascut, després d'una vida on va haver de fer de paleta, de granger o de jugar semiprofessionalment a beisbol, abans de dedicar-se a l'ofici que va acabar desenvolupant en el decurs de la seva vida: el de periodista. Bé, tot és posar lletres, paraules o frases, una darrera l'altra, però la magnitud de *Mal dadas* fa pensar que es va malaguanyar una trajectòria que potser ens hauria donat moments d'immensa alegria literària. Potser...

Dimecres 16 d'octubre de 2013
Sajalín publica en castellà 'Mal dadas',
de James Ross

TECNOLOGIA

Arnau Jaumira

Carregar el mòbil en vint minuts

Els mòbils fa anys que incrementen prestacions assemblant-se cada cop més a ordinadors portàtils i ajuntant en un sol dispositiu diversos aparells. El gran problema, però, és el consum de la bateria que això provoca i la gran dependència d'un endoll o d'una bateria externa per acabar de

passar el dia –que s'agreuja amb el pas dels anys i el deteriorament de la bateria–. Cada cop els carregadors són més ràpids, però ara és quan realment comencen a sortir opcions molt competitives amb estàndards que els fabricants hauran d'anar adoptant en els propers anys.

Un dels que hi està dedicant molts esforços és el fabricant

xinès OPPO, que acaba de llançar al mercat un carregador amb 125W de potència amb una càrrega que han anomenat SuperVOOC.

Segons les dades del nou carregador, es podria carregar una bateria de 4.000 mAh fins al 41% de la seva capacitat en només cinc minuts i es podria arribar al 100% en vint minuts. Altres fabricants com IQOO i Xiaomi ja han explicat que estan a punt de treure al mercat carregadors capaços de carregar la bateria en 15 i 17 minuts, respectivament. OPPO es defensa dient que no carreguen més ràpid perquè prioritzen que la temperatura del dispositiu es mantingui per sota dels 40 graus, si no podrien carregar el mòbil sencer en 13 minuts.

Finalment sembla que les empreses podrien prioritzar ara un millor ús del mòbil que no pas els fabricants de bateries, que fins ara eren els primers a oposar-s'hi.

Fabricants com OPPO, IQOO i Xiaomi ja estan treballant per aconseguir càrregues molt ràpides

Ho van experimentar amb l'Amazon Go –la primera botiga física d'Amazon sense caixes– però ara volen anar més enllà. L'imperi de Jeff Bezos continua creixent i ara ja ha dissenyat el primer carret de la compra en què hi poses els productes a dins i pots marxar sense fer el gest de pagar.

La idea és que això es pugui aplicar a comerços que no siguin d'Amazon sinó botigues qualssevol que puguin tenir la seva base de dades de productes indexada.

Els carrets de la compra d'Amazon, que s'han batejat com a Amazon Dash Cart, són similars als de

tota la vida dels supermercats però per dins evidentment estan plens de sensors, escàners i també una bàscula per poder fer bé la seva feina. El funcionament és senzill. Arribem, escanegem el nostre codi d'usuari d'Amazon al carret i automàticament passa a ser el nos-

tre durant aquella compra. Hi podem anar afegint productes com si es tractés d'una caixa de pagament. Quan fa el *beep*, sabem que hem posat bé el producte i el sistema l'ha reconegut. En el cas dels productes amb codi de barres, el funcionament és tan simple com

aquest però el sistema va més enllà i permetrà també comprar productes a granel com fruita o fruits secs. D'aquesta manera i igual que faríem amb una bàscula, haur-

rem de posar el codi de producte i el sistema ja es cuida de pesar el nou producte i generar-ne el preu final. Quan sortim del supermercat automàticament se'ns carrega l'import total a la nostra targeta.

Un carretó de supermercat amb sensors, escàners i una bàscula per saber què estem comprant

El carret de la compra d'Amazon

Pegasus, el nou espia dels mòbils

La companyia israeliana NSO Group va començar a fabricar sofisticats programes de *malware* l'any 2010. Des de llavors aquest programari i en especial Pegasus (el programa estrella) s'havia venut a governs i cossos de seguretat amb l'objectiu de combatre el terrorisme. Aquesta setmana, però, s'ha conegut que també es va utilitzar per

controlar polítics catalans com el president del Parlament de Catalunya, Roger Torrent; l'exdiputada Anna Gabriel, o el cap de llista d'ERC a Barcelona, Ernest Maragall.

Tot i que NSO Group no ha volgut confirmar-ho, tot apunta que el govern espanyol és client d'aquest programari i hauria volgut controlar els moviments dels polítics catalans infiltrant-se als seus dispositius

mòbils. De fet, un extreballador de NSO Group ha assegurat a Vice que el govern espanyol era client des de l'any 2015 i que "estàvem molt orgullosos d'ells com a clients per tenir per fi un estat europeu".

El programa permet llegir missatges, accedir a continguts de la galeria d'imatges o documents així com també activar la càmera o el micròfon en un segon pla per extreure i gravar converses.

La infecció era possible gràcies a una vulnerabilitat de WhatsApp que en teoria ja ha estat solucionada. Només se simulava una videotrucada de WhatsApp i encara que no es contestés ja

n'hi havia prou per passar a tenir accés al dispositiu. Segons WhatsApp i Citizen Lab, més de 1.400 persones d'almenys 20 països van ser objectiu de Pegasus a través de l'app de missatgeria. El maig del 2019 es va solucionar la vulnerabilitat per infectar dispositius nous.

Roger Torrent va ser atacat gràcies a una vulnerabilitat de WhatsApp que infectava amb una videotrucada

PONTS DE LLEGENDA

1

Xavier Roviró
i Carme Rubio

EL PONT DE QUERALT

El pont de Queralt, també dit pont de Sant Francesc o de la Calla, és el més antic i espectacular de Vic. Se'l classifica com a pont romà, perquè el més probable és que hagi arribat als nostres dies com a resultat de l'evolució d'un pont originari que els romans van construir a l'antiga ciutat d'Ausa. Datat cap al final del segle XI, el seu pas permetia travessar el riu Mèder i enllaçar des del carrer de Sant Francesc o de la Calla al Portal de Queralt, una de les set portes de la muralla de la ciutat des d'on es controlava el pas de vianants i mercaderies que entraven o sortien de Vic.

Pont de Queralt
Vic

ALBERT LLIMÓS

DESCRIPCIÓ DEL PONT

El perfil del pont és força recte i no pas triangular, com solien ser els ponts originals romànics. Està format per quatre arcs de mig punt de diferents dimensions i se sostenen damunt uns pilars, fets amb tallamars adossats. Per tal d'alleguerir el pes de l'estructura, també es van construir tres arcs de mig punt que s'obren entre les arcades.

HISTÒRIA

Com consta a la *Catalunya Romànica*, al llarg dels anys al pont de Queralt se li han practicat moltes intervencions: la reconstrucció més antiga és del 1472, al final de la guerra amb el rei Joan II; el 1769, uns tres-cents anys més tard, se li va refer part de la barana i el 1863, després d'haver patit un fort aiguat, se li van haver de consolidar els pilars. També, l'any 1840, es va tapar i suprimir l'arcada més propera a la ciutat, a causa de la construcció de la calçada que envolta les muralles. Al final de la Guerra Civil, el 1939, el pont va quedar afectat per una voladura en la part més propera a la muralla. Tot i haver sofert tantes alteracions, el pont de Queralt ha conservat la seva estructura i bellesa.

LA LLEGENDA

A mitjans del segle XIX al carrer de la Ramada hi havia una pensió que, pel seu bon tracte, sempre estava plena d'hostes. Un dels estadants era un jove capellà que s'hi hostatjava des de feia temps, ja era un més de la família que regentava l'establiment. Un dia s'hi allotjà una jove modista arribada de l'Aragó. Treballava del seu ofici, però alhora ajudava la mestressa de l'hostal a canvi d'una rebaixa del lloguer de l'habitació. Era una jove de 22 anys, menuda, bonica i alegre, de caràcter obert. El capellà, d'una trentena d'anys, també era de bon veure, tenia bona planta, cabells rossos i bon conversador.

Els llogaters de l'hostal, quan compartien els àpats, acostumaven a perllongar l'estada al menjador amb disteses tertúlies. Els dos joves no hi faltaven mai, es miraven de reüll i, sense adonar-se'n, es van ben enamorar. Feien per manera de ser trobadissos: es creuaven als replans de l'escala, seien l'un a prop de l'altra i parlaven i parlaven sense mirar el temps. Cada dia n'estaven més, d'enamorats. No volien que ningú sospités que havia nascut l'amor entre ells i començaren a trobar-se d'amagat a l'habitació d'ell. I s'estimaven. Cada nit, el jove demanava a Déu que li tragüés aquella passió i es feia el propòsit ferm de no tornar-la a veure. Però no ho podia remeiar i, com a bon enamorat, l'endemà tornava als seus braços. La noia n'estava molt, d'ell. I ningú de l'hostal, ni tan sols la mestressa, va descobrir mai l'amor secret dels dos amants.

Una nit, la noia li digué que estava embarassada d'uns quants mesos. Al capellà li caigué el món a sobre i començà el desamor. La noia, innocent, no se n'adonava i continuava enamorada. Ell s'ofuscà. Arribà un dia que l'odià tant com tant l'havia estimat, i planejà matar-la. Així, una nit, ebri d'odi, l'escanyà. La noia, forcejant, aconseguí arrencar-li un floc de cabells. L'home, embogit com estava, no se n'adonà, i continuà estrenyent fins a matar-la. Un cop morta, la ficà dins la seva maleta de viatge, juntament amb les poques pertinences de la jove. A les 4 de la matinada, sortí de l'hostal carregat amb la maleta i, sense que ningú el veiés, anà fins al pont de Queralt. Posà el cos de la jove en un forat del mur de contenció de les aigües; el tapià amb pedres i tornà a l'hostal amb la maleta buida.

L'endemà, la mestressa no veié la noia, ni tampoc el dia després, ni l'altre. Quan entrà a la seva habitació, ho trobà tot ben endreçat i amb els diners del lloguer a la tauleta de nit. La dona s'estranyà, però com que no hi havia cap senyal de violència pensà que li hauria fet vergonya acomiadar-se de tots.

El 8 d'octubre de 1863, fou el dia del gran aiguat de Vic. Hi moriren 33 persones i desaparegueren moltes cases. El mur del pont de Queralt es partí i el cadàver de la noia fou arrossegat per les aigües desbocades. Quan el corrent va remetre, trobaren el cos d'una noia embarassada de sis mesos en un camp. Encara premia a la mà un floc de cabells rossos. La mestressa de l'hostal donà fe que es tractava de la seva hostessa. Llavors, anaren a buscar el capellà i el trobaren penjat a la seva habitació. Des del bisbat no es feu cap comentari del suïcidi.

REFRANY

Qui va pel pont,
va a casa.

1	Pont de Queralt
2	Pont Vell de Roda
3	Pont del Remei
4	Pont de Manlleu
5	Pont d'en Bruguer
6	Pont d'en Cabreta
7	Pont de Sau i Querós
8	Pont de Camprodon
9	Pont de Torruella

ALEGRIA INTERIOR

Toni Juclà (sodecaminar@gmail.com)

Estat d'alerta

Quan passem enmig d'una multitud de persones estem en estat d'alerta, per tenir en tot moment controlada la situació, per no patir successos innecessaris. Aquest estat ens porta a la presència del moment, a gaudir del lloc i l'esdeveniment que estem vivint. És un instant on la ment deixa d'atabalar-nos, encara que estiguem en un procés mental guiat per la por. Tot el contrari ens succeeix quan passem per un espai tranquil i en solitud. En caminar per un camí planer el nostre cap no para de bombardejar-nos amb pensaments d'altres situacions on podríem ser. En definitiva, ens és més complicat estar en el moment present, a gaudir de l'ara i l'aquí. I sorprenentment pot canviar en qualsevol instant. Si per exemple ens apareix un animal, que no cal que sigui ferotge, i com ell ens posem en alerta pel que pugui passar. Segurament un dels dos fugirà. En el transcurs de la nostra llarga vida com a espècie hem après que l'estat d'alerta és el mecanisme més efectiu per a la supervivència. Controlar el nostre voltant per no patir danys irreversibles. I, per tant, hem deixat descuidat els moments de pau i tranquil·litat perquè la ment s'ocupi de seguir posant l'atenció a prioritzar l'existència individual i no la presència en el tot.

Així, per ser feliços en els instants de pau externs hem de treballar l'estat d'alerta intern, dels constants pensaments que ens allunyen del moment. Una de les millors maneres de reforçar aquest estat d'atenció permanent és la pràctica de la meditació, que és l'aplicació de la ment a la consideració atenta d'un mateix, d'alguna cosa relacionada amb la pròpia existència. Estar assegut, còmodament, tancar els ulls i observar el nostre interior és de les coses més difícils a què un s'enfronta quan la desconexió és evident. Jo diria que la por a descobrir el que som realment ens frena. Tant és així que de normal hi quedem adormits.

Us proposo un entrenament per preparar-nos mentalment per a les veritables meditacions. Quan anem a caminar ens posem en mode d'estat d'alerta:

- 1** Posem atenció a les nostres passes, sentim el so del nostre caminar. L'escoltem a les orelles i el sentim a les plantes dels peus. El ritme a seguir.
- 2** Afegim a la nostra escolta la respiració, en un principi forçada per ajudar-nos a no perdre-la. La melodia a seguir.
- 3** Obrim una mica més la nostra capacitat auditiva i posem atenció als sons que ens envolten. La veu a seguir.
- 4** Mentre camino segueixo els tres punts d'atenció. I quan aparegui un pensament el deixo anar de seguida. I així un darrere l'altre.

Posem consciència al temps que hi dediquem i ens proposem anar-lo augmentant. Treballant l'estat d'alerta en moments de pau provoquem que de mica en mica anem gaudint de l'instant present. Que buidem d'especulacions il·lusòries i omplim de record present permanent.

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Si hi havia un conflicte familiar entre germans, es pot donar l'oportunitat de parlar tranquil·lament. El sector professional ofereix alguns reptes, però demana temps.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Sigues prudent a l'hora de donar informació delicada i personal, no tothom té les millors intencions. Selecciona. L'amor es pot presentar, però no goses passar a l'acció.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

L'economia et pot treure el son, ja que dones voltes sobre com enfocar el teu futur material. Idealitzes una persona del sector laboral i t'agradaria tenir-hi alguna cosa.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Tot i la inestabilitat del sector laboral, segueixes el teu instint i lluites pel que vols fer. Amb Mercuri al teu signe, vols moure fitxa, no et quedes parat, ni callat.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

En l'amor pots sentir-te dividit entre dues persones, una d'elles en la distància. Si tens projectes professionals, potser serà millor portar-ho en silenci i ser prudent.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

No descuidis els temes materials, sobretot el que té a veure amb préstecs o impostos. Si tens fills, són moments de canvis i caldrà ser pacient. Coqueteig a l'àrea laboral.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Canviar d'aires pot fer-te sentir millor, si vens d'una etapa complicada. Amb la parella poden sorgir evidents diferències d'opinió. L'economia tendeix a regularitzar-se.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Poses energia a recuperar la salut o sentir-te millor. Pots viure un amor d'estiu força romàntic i fogós. Sorgeix una oportunitat laboral que t'ofrirà més independència.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Vius una etapa de canvis i has passat un temps neguitós, però entres en una fase de certa satisfacció personal. Nous coneguts i fins i tot alguna atracció irrefrenable.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Disparitat d'opinions amb la família, però si et mantens prudent no anirà a més. La intuïció pot ajudar-te a triar el rumb que més et convé. No segueixis altres camins.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Et sents més connectat amb les teves necessitats corporals i pots iniciar una dieta especial. El sector amorós pot donar-te alguna alegria. Algú et busca per saber de tu.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Connectes amb els talents oblidats i et diverteixes fent allò que t'agrada. Despeses extres, produïdes per fills. Voldràs ajudar una persona d'edat que ho necessita.

Del 17-07-2020 al 23-07-2020

CINEMES

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret

'Under the Skin'

De Jonathan Glazer

Una seductora àngel de la mort vinguda de l'espai

Cal celebrar l'esforç de la distribuïdora Avalon per portar finalment a les pantalles la pertorbadora i magnètica *Under the Skin*, del londinenc Jonathan Glazer, adaptació d'una novel·la de l'escriptor neerlandès resident a Austràlia Michel Faber. Es tracta d'un film envoltat d'una certa aura de maleït ja que ha romàs durant anys en els llimbs de la distribució cinematogràfica des que va començar a circular pels festivals de cinema l'any 2013.

Scarlett Johansson es fica en la pell d'una extraterrestre molt terrenal que degluteix incauts amants en una espècie de magma de quitrà. Ella es passeja pels carrers buits amb una furgoneta enganxant joves solitaris, secundada per un motorista que es desfà de cadàvers o proporciona cossos que serveixen de carcassa per al visitant alienígena.

Tot forma part d'un procés depredador i d'extermi, procés portat a terme de forma maquinal,

freda, impersonal. En aquesta batuda d'humans sense manies, el film compta amb una seqüència terrible en què l'extraterrestre és testimoni silenciós i no mou un dit per evitar una tragèdia familiar en una platja amb mala mar.

Cinema de ciència-ficció sobre alienígenes que es mouen d'incògnit entre nosaltres que juga al fantàstic i l'horror combinant una mirada feta de quotidianitat amb fragments estilitzats de pura abstracció, tot creant moments tant hipnòtics com pertorbadors. Tot plegat acompanyat d'una banda sonora atmosfèrica i enigmàtica a càrrec de Mica Levi.

La criatura de l'espai exterior deixa enrere la ciutat de Glasgow després d'una experiència inèdita amb un passavolant desfigurat i aleshores arrenca un periple erràtic mogut per l'intent d'entendre l'espècie humana i ella mateixa. Aquest àngel caigut, àngel exterminador, ara, torbat pels humans, s'emboscarà progressivament en una Escòcia selvàtica, feréstega, en la segona part del film. Un recanvi de paisatge i entorn sota una mirada tel·lúrica i primitiva que funciona com el revers estilístic empantanegat de la primera part.

SINOPSIS

BLOODSHOT

EUA 2020. Dir. Dave Wilson. Amb Vin Diesel, Eiza González i Sam Heughan. Acció. Ray Garrison, també conegut com a Bloodshot, és ressuscitat per la companyia Rising Spirit Technologies a través de l'ús de nanotecnologia. Mentre lluita per recuperar la memòria, Ray mira de tornar a ser el que era abans de patir l'accident que el va deixar amnèsic. Pel·lícula basada en el còmic *Valiant*, creat per Kevin VanHook, Don Perlin i Bob Layton.

LA FAMILIA QUE TÚ ELIGES

EUA 2019. Dir. Tyler Nilson i Mike Schwartz. Amb Zack Gottsagen, Shia LaBeouf i Dakota Johnson. Drama. Zak és un jove amb síndrome de Down que s'escapa de la residència per perseguir el seu somni de convertir-se en un lluitador professional en una escola de lluita. Un seguit de circumstàncies el porten a trobar-se amb Tyler, un delinqüent que també s'ha escapat i que es convertirà en el seu entrenador i aliat. L'aventura els porta a conèixer Eleanor, una infermera una miqueta

peculiar que s'uneix a ells en el seu viatge a través del nord de Califòrnia.

LA LISTA DE LOS DESEOS

Espanya 2020. Dir. Álvaro Díaz Lorenzo. Amb María León, Victoria Abril i Silvia Alonso. Comèdia. Eva i Carmen es troben durant una sessió de quimioteràpia per tractar els seus diagnòstics de càncer mamari. Carmen, que ja havia passat per aquesta mateixa situació tres vegades abans, motiva Eva per crear una llista de tres coses que sempre ha volgut fer, però mai es va atrevir. Així, una vegada que acabi el tractament i mentre esperen els resultats de les proves, volen complir els desitjos de la llista. A Carmen encara li queda un dels objectius de la llista que va fer fa 25 anys. A aquesta aventura s'hi unirà una amiga d'Eva, Mar, que fa poc s'ha quedat soltera. Mar també decideix fer la seva pròpia llista i ajuntar-se amb elles per complir les seves metes. Les tres amigues lloguen una caravana i s'embarquen en el que serà el viatge de les seves vides, un viatge vitalista i optimista on viuran experiències inoblidables, boges i molt còmiques.

LA MALDICIÓN DEL GUAPO

Espanya 2020. Dir. Beda Docampo Feijóo. Amb

Gonzalo de Castro i Juan Grandinetti. Comèdia.

Humberto és un home seductor i estafador a parts iguals que porta una vida tranquil·la a Madrid després d'haver complert condemna per una antiga estafa que li va costar la relació amb el seu fill Jorge, amb el qual no parla des de fa anys. Ara Jorge és un home honrat que es veurà obligat a demanar ajuda al seu pare en ser víctima d'un robatori a la joieria en la qual treballa.

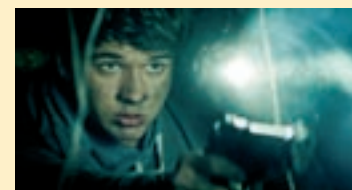
LA PROFESORA DE PIANO

Alemanya 2019. Dir. Jan Ole Gerster. Amb Corinna Harfouch i Tom Schilling. Drama. És el 60 aniversari de Lara, a qui no li falten motius per a celebrar-ho: el seu fill Viktor farà el concert de piano més important de la seva carrera. Ella va ser qui va projectar i va guiar la seva trajectòria musical, però porten diverses setmanes sense parlar i res sembla indicar que Lara serà benvinguda en el seu debut com a intèrpret professional. Sense pensar-s'ho dues vegades, compra

totes les entrades que queden a la venda i les distribueix entre quants es va trobant. Però com més s'esforça perquè la vetllada sigui un èxit, més es descontrola tot.

MADRE OSCURA

EUA 2019. Dir. Brett Pierce i Drew T. Pierce. Amb John-Paul Howard i Piper Curda. Terror. Un adolescent problemàtic que tracta de superar la separació dels seus pares es veu immers en una lluita contra una bruixa de més de mil anys que viu sota la pell de la seva veïna.

SCOOBY

EUA 2020. Dir. Tony Cervone. Animació. Scooby i la colla enfronten el seu misteri més complicat: un complot per alliberar el gos fantasma Cèrber contra el món. Mentre corren per detenir l'apocalipsi dels gossos, el grup descobreix que Scooby té un èpic destí que ningú va sospitar mai.

SUPERAGENTE MAKEY

Espanya 2020. Dir. Alfonso Sánchez. Amb

Leo Harlem, Silvia Abril i Jordi Sánchez. Comèdia. José Miguel, *Makey*, és un policia trempat que adora la seva feina al barri de Carabanchel i amb un sentit de la responsabilitat i l'honor desmesurat. La seva vida fa un tomb quan és degradat a agent de mobilitat i destinat a la Costa del Sol a causa d'un greu error. Allà *Makey* es retrobarà amb la seva filla, amb qui fa anys que no es parla, i es veurà, sense moure un dit, embolicat en una perillosa trama de narcotràfic internacional. *Makey* està a punt de convertir-se en el protagonista de les pel·lícules d'acció en les quals sempre ha somiat.

ZAPATOS ROJOS Y LOS SIETE TROLLS

Corea del Sur 2019. Dir. Hong Sung-ho. Animació. Una princesa que ha estat convertida en una nena a causa d'un encanteri decideix mirar de trobar les sabates vermelles amb què suposadament serà capaç de revertir la seva maledicció. La tasca, no obstant això, no serà tan fàcil com s'imaginava al principi.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge
Casal Camprodoní	La inocencia	-	18.00 i 22.00	18.00 i 22.00

RIBES DE FRESE		Divendres	Dissabte	Diumenge
Catalunya	In Session (concert filmat)	-	19.00	-
	Frozen II	-	-	18.00

VIC		Divendres, dissabte i diumenge	Dilluns i dimarts	Dimecres i dijous
Sucre	Zapatos rojos y los siete trolls (cat.)	17.15	-	17.15
	La familia que tú eliges	19.20 i 21.40	20.05	19.40 i 21.40
	La familia que tú eliges (cat.)	17.10	16.35	17.10
	La profesora de piano	17.30 i 19.45	22.00	17.30 i 19.45
	La profesora de piano (cat.)	21.50	-	21.50
	¡Scooby!	17.15, 19.15 i 20.45	18.20	17.15, 19.15 i 20.45
	¡Scooby! (cat.)	16.45 i 18.45	16.30	16.45 i 18.45
	Jana i la piruleta màgica	16.30 i 18.30	-	16.30 i 18.30
	Bloodshot	21.50	-	21.50
	Madre oscura	17.40, 20.05 i 21.40	22.00	17.40, 20.05 i 21.40
	Madre oscura (VOSE)	22.00	-	22.00
	La maldición del guapo	19.30 i 21.30	-	19.30 i 21.30
	Superagente Makey	16.40, 18.15, 20.10 i 22.00	18.15 i 20.10	16.40, 18.15, 20.10 i 22.00
	La lista de los deseos	19.35	-	19.35

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Los niños del mar	-	17.00	17.00	17.00
	Dónde estás, Bernadette	18.00	19.15 i 21.30	19.00 (VOSE)	19.00
	Dersu Uzala	-	-	21.00	21.00

GRANOLLERS		De divendres a dijous
Ocine	Madre oscura	16.15, 18.15, 20.15 i 22.15 / 19.15 i 21.15
	The Gentlemen	17.00
	Bloodshot (Atmos)	19.15 i 21.45
	Onward (Atmos)	17.30
	El hombre invisible (Atmos)	19.45 i 22.15
	¡Scooby!	16.30, 18.30 i 20.30 / 19.30 i 21.30
	La maldición del guapo	22.30 / 16.00
	La familia que tú eliges (cat.)	16.00
	La familia que tú eliges	18.15, 20.30 i 22.30
	La llamada de lo salvaje	17.00 / 21.15
	¡Scooby! (cat.)	17.30
	Las aventuras del Dr. Dolittle	16.00
	Fantasy Island	18.00 i 22.30
	La lista de los deseos	20.20 / 18.00
	Superagente Makey	16.30, 18.30, 20.30 i 22.30 / 17.30, 19.30 i 21.30
	Zapatos rojos y los siete trolls	17.00 i 19.00 / 18.15
	Zapatos rojos y los siete trolls (cat.)	16.15
	Unplanned	20.20
	Cinema Paradiso	22.30
	Under the Skin (VOSE)	20.10 i 22.30

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
Cinema Edison	Lo mejor está por llegar	19.00 i 22.00 (VOSE)	19.00 i 22.00	20.30 (VOSE)	-
	La familia Bélier	-	-	-	22.00

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									■			
2							■					
3			■								■	
4					■							
5								■				
6		■								■		
7						■						
8				■								■
9	■								■			
10							■					
11			■									■
12					■							
13								■				

HORIZONTALS: 1. Màxima llibertat nacional (o màxim embaràs). Tot el que fa l'Estat / 2. Algerià de la capital. Repeteixo que sóc dins d'una profiterola / 3. Infusió en tebi. Glàndules amb conseqüències. La tercera en discòrdia / 4. Engego el bimotor. Erupcions tan grosses que semblen amfibis fantàstics / 5. Trobada per conciliar animadversions curials. L'olivera d'en Montoliu / 6. Fa del nu una novetat. Obert, i durant un llarg lapse de temps. La terra batuda / 7. Acte d'intel·lecció que altera molt les noies. Àtoms amb aspecte d'indígenes exòtics / 8. Sopem sense badar boca. De la distància enorme que ens separa del fons / 9. Sap de què va la cosa (quan ja ha començat). Flipa i tampoc bada boca / 10. Com la veu del plor: flaca i dèbil. Jubilació cap a l'espiritualitat / 11. No gaire ràpid. Sembla un marrec i és un boixac. Entra en èxtasi / 12. Comiat amb totes dues mans: un dit per cada un. Solen ser-ho els lectors / 13. Tan petit i ja no té sortida. Si no la trobes a Vladivostok és que és al bisbat.

VERTICALS: 1. Calerons per jugar (i clavar patacades?). Tot i ser elegant ens pot dur al fracàs / 2. Elimino, o com a mínim trec del llit. Apilada no, obstruïda / 3. Mort del paleontòleg. Intacte, il·lès. A finals de febrer / 4. Afers d'homes encorbatats. Barreja de futbol, boxa i escalada / 5. Ironia de la que no agafa. Varietat híbrida d'ilicina i ilicàcia. Ingredient principal de l'espetec / 6. Els vidriers la fan servir per muntar el tinglado. Boles corrent sobre fons verd / 7. Cor de ruc. Trastorn cardíac que impedeix tocar música. Densitat mineral òssia / 8. L'engeguen i ella raja. Antic membre d'una dinastia esdevinguda nació / 9. Escalpel petit emprat per seccionar tendons. Quin element, no falta mai a cap derbi! / 10. En Lopes disfressat de boleta verda. Derivats alcohòlics del naftalè / 11. Extrems de l'Inter. Tremoli per l'idil·li amb l'estrella. Un xai a l'ascensor / 12. Que tossuts, ells i la bossa nova! Engarjolada per culpa de la xocolata.

SUDOKUS

AMIC

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: fàcil

		9	2		5			6
		8	9	4				
								9
9		5		1	6	3	2	
6		1			3	9	8	
7				5				1
8			3	7				
			5	8	4			9
5	2	7			1			

Dificultat: molt difícil

				6				
2		6		7				8
9							2	5
				4				
3	6	5					4	
7		8	3				5	
					7			2
	9			8				
			6	5				3 4

SOLUCIONS

5	2	7	6	9	1	4	3	8
3	1	6	5	8	4	2	7	9
8	9	4	3	7	2	5	6	1
7	3	2	8	5	9	6	1	4
6	4	1	7	2	3	9	8	5
9	8	5	4	1	6	3	2	7
4	5	3	1	6	8	7	9	2
2	6	8	9	4	7	1	5	3
1	7	9	2	3	5	8	4	6

Dificultat: fàcil

8	1	2	6	5	9	7	3	4
4	9	7	2	8	3	1	5	6
6	5	3	4	1	7	8	9	2
7	4	8	3	2	6	5	1	9
3	6	5	7	9	1	4	2	8
1	2	9	8	4	5	6	7	3
9	7	4	1	3	8	2	6	5
2	3	6	5	7	4	9	8	1
5	8	1	9	6	2	3	4	7

Dificultat: molt difícil

A	L	E	N	I	T	U	D	■	P	I	B
A	L	G	E	R	I	■	I	T	E	R	O
T	E	G	O	N	A	D	E	S	■	S	
A	V	I	O	■	G	R	A	N	O	T	S
C	O	N	C	I	L	I	■	O	L	I	U
D	I	L	A	T	A	T	■	T			
N	O	■	M	U	O	N	I	S	■		
S	P	M	■	A	B	I	S	M	A	L	
F	L	E	B	I	L	R	E	T	I	R	
R	A	L	D	I	R	O	■	E			
A	D	E	U	■	A	M	A	B	L	E	S
C	A	R	R	■	R	R	■	V			